

Luku 19

Eduskunta - lakien säätäjä

Eduskunta

s. 149-157

Virallinen eduskuntavideo

Etsi ja katso eduskunnan virallinen esittelyvideo *Eduskunta on politiikan päänäyttämö* (4.06 min.). Vastaa kysymyksiin.

1. Mitä video kertoo eduskunnasta?
2. Mitä video kertoo kansanedustajan työstä?
3. Minkälainen kuva annetaan eduskunnasta ja kansanedustajien työstä?
4. Minkälaisia tehokeinoja videolla käytetään?
5. Jos videolla tarkasteltaisiin eduskunnan työskentelyn negatiivisia puolia, mitä asioita siinä pitäisi mielestäsi käsitellä?

Näkökulmia tehtävään

- Eduskunnan videoissa ei luultavasti ole asiavirheitä, mutta niihin saa liitettyä lähdekritiikin ja medialukutaidon käsittelyä. Videot pyrkivät antamaan eduskunnasta hyvin positiivisen kuvan.
- Tyypillisiä tehokeinoja: dynaaminen musiikki, nopeasti vaihtuvat kuvat, iloiset ja tehokkaat kansanedustajat tärkeässä työssään.
- Esimerkkejä asioista, joita ei tuoda esiin: lain säätämisen kankeus, enemmistöhallituksen ylivalta, ryhmäkurin suuri merkitys, EU-lainsäädännön asema.

Raivaaja

Henkinen työ

Tulevaisuus

Usko

Sadonkorjuu

Puhemies

Puhemiehistö

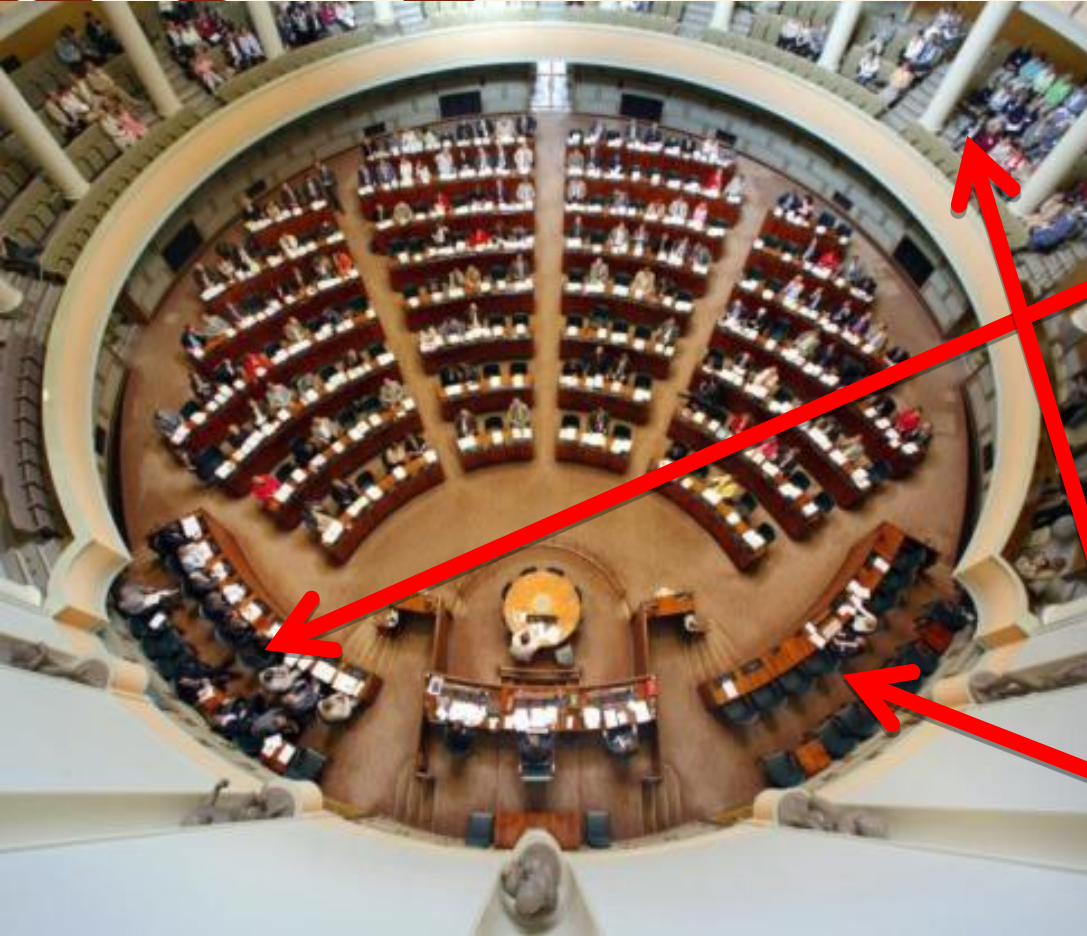
Hallituksen aitio

Virkamiesaitio

Pikakirjoittajat

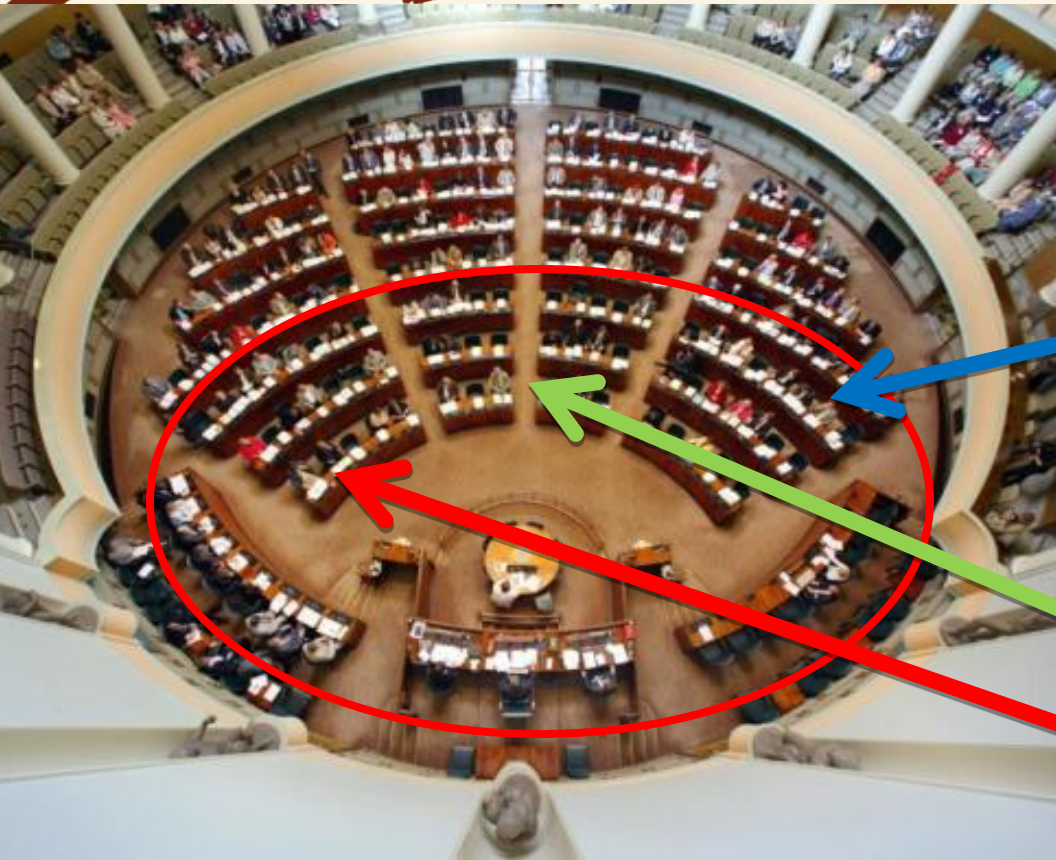

Miten eduskunnassa toimitaan?

- Eduskunnan istunnoissa on mukana myös muuta väkeä.
- **Ketkä istuvat tässä?**
- **Ministerit** seuraavat täysistuntoja ja ovat mukana kyselytunneilla.
- **Ketkä täällä?**
- **Yleisö** pääsee seuraamaan istuntoja.
- **Entä täällä?**
- **Virkamiesaition** paikat on varattu esimerkiksi tietojärjestelmän hoitajille ja tulkille.

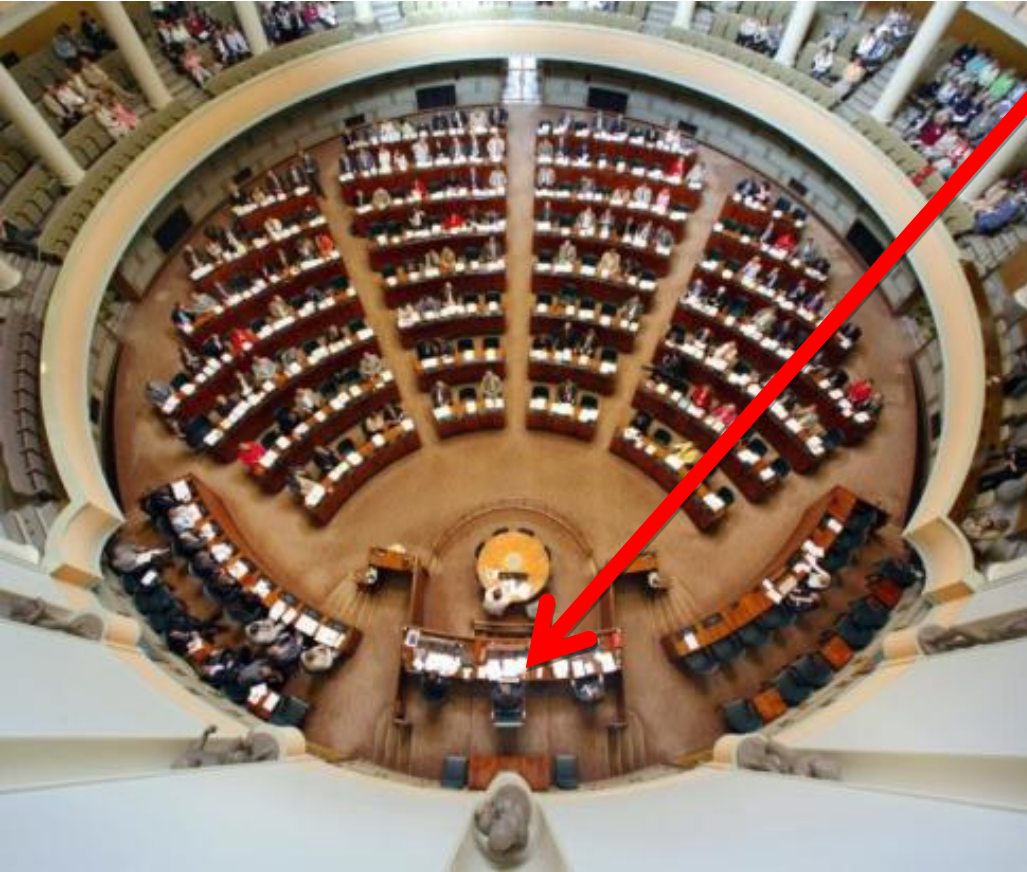
Miten eduskunnassa toimitaan?

- Edustajat istuvat salissa eduskuntaryhmittäin:
- oikeistopuolueet puhemiehestä katsoen oikealla
- keskusta välissä ja
- vasemmistopuolueet vasemmalla.

Eduskunnan istuntosalissa pidetään täysistunnot.

Miten eduskunnassa toimitaan?

- Eduskunnan puhemies.
- Kansanedustajat valitsevat keskuudestaan puhemiehen ja 2 varapuhemiestä.
- Mitä puhemies tekee?
- Johtaa täysistuntoa ja muuta eduskuntatyötä.
- Mikä asema protokollassa puhemiehellä on?
- Valtakunnan protokollassa heti presidenttien jälkeen.

Puhemiehistö

Puhemies äänessä

1. Eduskuntatyö

a) Puhemies

- johtaa täysistuntoa (+ muuta eduskuntatyötä)

b) Puhemiehistö (PM + 2 varapuhemiestä)

- pöytäkirjojen tarkistaminen

c) Puhemiesneuvosto

- tekee “istuntosuunnitelmat”

- puhemiehistö + valiokuntien pj:t
- täysistuntojen menettelytavat
- täysistuntosuunnitelmat
- ohjeet valiokuntatyöstä
- poissaololuvat

■ Puhemiehistö ja puhemiesneuvosto | Eduskunta

■ Eduskunta - 200 valtakirjaa | Eduskunta

Puhemiehistö 2023 → Jussi Halla-aho(PS), Tarja Filatov (SDP), Paula Risikko (Kok.)

Eduskuntaryhmien voimasuhteet 2023

Eduskuntaryhmien voimasuhteet

Eduskuntaryhmä	Jäsenmäärä
Kansallisen kokoomuksen eduskuntaryhmä /kok	48
Perussuomalaisten eduskuntaryhmä /ps	46
Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä /sd	43
Keskustan eduskuntaryhmä /kesk	23
Vihreä eduskuntaryhmä /vihr	13
Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä /vas	11
Ruotsalainen eduskuntaryhmä /r	10
Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä /kd	5
Liike Nyt -eduskuntaryhmä /liik	1

2. Eduskuntaryhmät

- poliittinen linjaus
- päätös ryhmän suhtautumisesta eduskunnan käsittelyssä olevaan asiaan

Eduskuntaryhmät:

Kokoomus: 48

PS: 46

SDP: 43

Keskusta: 23

Eduskuntaryhmät:

Vihreät: 13

Vasemmistoliitto: 11

RKP: 10

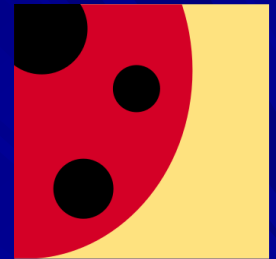
KD: 5

Liike NYT: 1

Nykyinen hallitus 2023 →

Eduskuntaryhmät:

KOK	48
PS	46
RKP	10
KD	5

rkp

Yhteensä 109 kansanedustajaa

→ **Enemmistöhallitus.**

→ **Porvarihallitus**

→ **Oikeistohallitus**

3. Täysistunto (s. 156)

- **lakien säätäminen**
 - kansanedustajan oikeus tehdä aloitteita
- **valtion talousarviosta päättäminen (verotus)**
- **valvoo hallitusta, valvoo pääministeriä**
- **hyväksyy kansainväliset sopimukset**
 - osallistuu EU:n päätöksentekoon
- **poliittisen keskustelun foorumi**
- Seuraava istunto | Eduskunta

4. Valiokunnat

- Eduskunnan päätösten valmistelu
- **16 pysyvää** erikoisvaliokuntaa + **suuri valiokunta**
(jäseniä 17 ja 25)
 - Valiokunnat | Eduskunta
- **käsittelee sitä vastaavan ministeriön hallinnonalaan kuuluvia asioita**
 - hallituksen esitykset, valtion talousarvio, EU-asiat, kansanedustajien tekemät lakialoitteet ja erilaiset valtioneuvoston kertomukset ja selonteot

19. Eduskunta: valiokunnat

- Suurivaliokunta
- Perustuslakivaliokunta
- Ulkoasiainvaliokunta
- Valtiovarainvaliokunta
- Tarkastusvaliokunta
- Hallintovaliokunta
- Lakivaliokunta
- Liikenne- ja viestintävaliokunta
- Maa- ja metsätalousvaliokunta
- Puolustusvaliokunta
- Sivistysvaliokunta
- Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta
- Talousvaliokunta
- Tiedusteluvalvontavalioikunta
- Tulevaisuusvaliokunta
- Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
- Ympäristövaliokunta

Tehtävä 3. Perustele väite: Valiokunnilla on suuri merkitys eduskunnan työskentelyssä.

Suurin osa kansanedustajien työstä!

- Kaikki asiat perusteellisesti.
- Kuullaan asiantuntijoita.
- Viimeistelytyö.
 - Täysistunnossa lähinnä äänestetään asioiden hyväksymisestä.

Tehtävä 2. Miten EU-jäsenyys on vaikuttanut eduskuntaan?

Myönteistä:

- **Eduskunta käsittelee etukäteen kaikki EU:ssa päätettäväksi tulevat asiat.**
- **Jokainen eduskunnan valiokunta käsittelee EU-asioita.**
- **Tärkeimpänä suuri valiokunta (joka määrittelee Suomen kannan).**

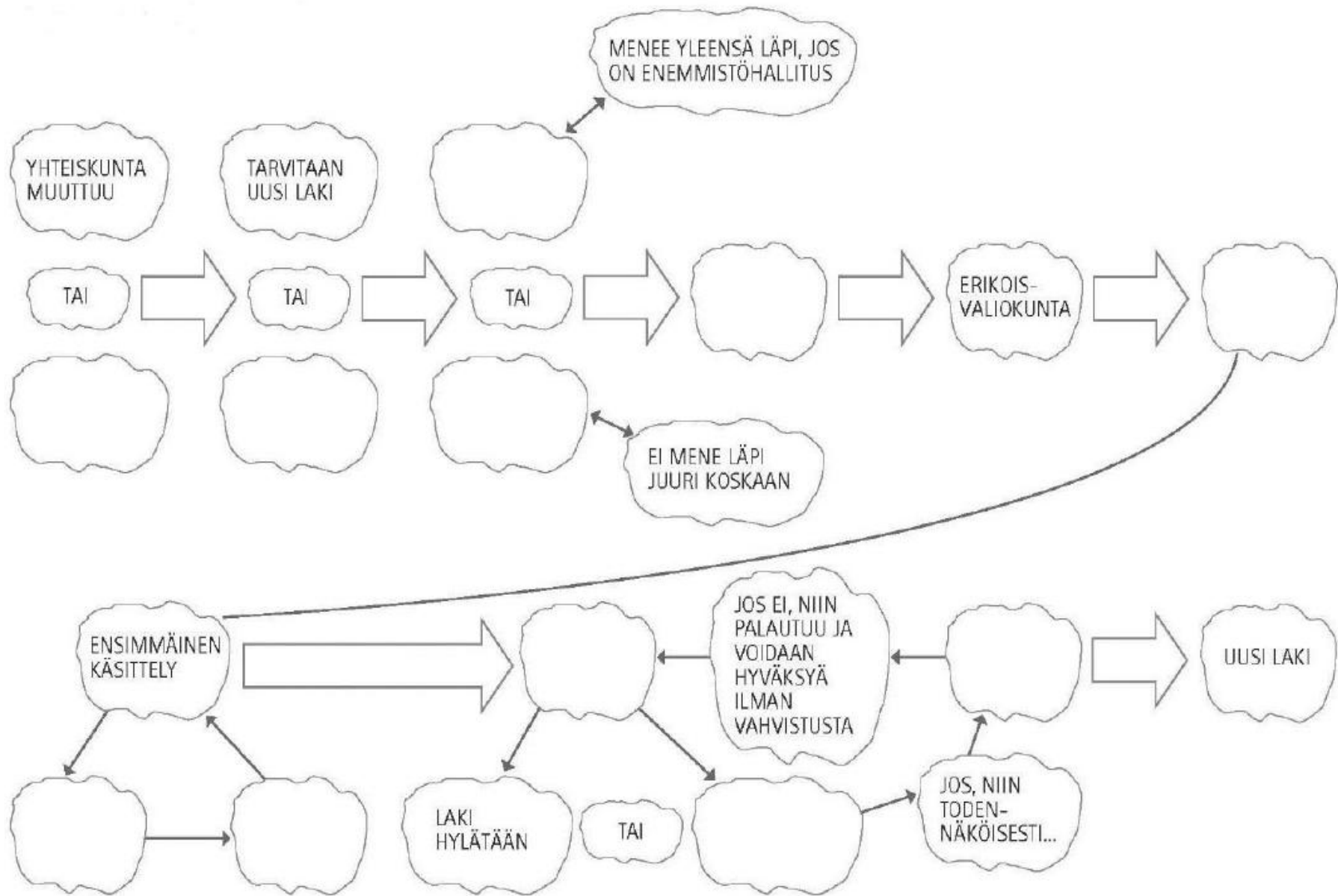
Tehtävä 2. Miten EU-jäsenyys on vaikuttanut eduskuntaan?

Kielteistä:

- **On supistanut lainsäädäntövaltaa:**
- **EU:n asetukset on otettava vastaan sellaisinaan ja direktiivit on sovitettava.**
- **Ristiriitatilanteessa EU-säädös menee suomalaisen lain yli.**

5. Muu työ

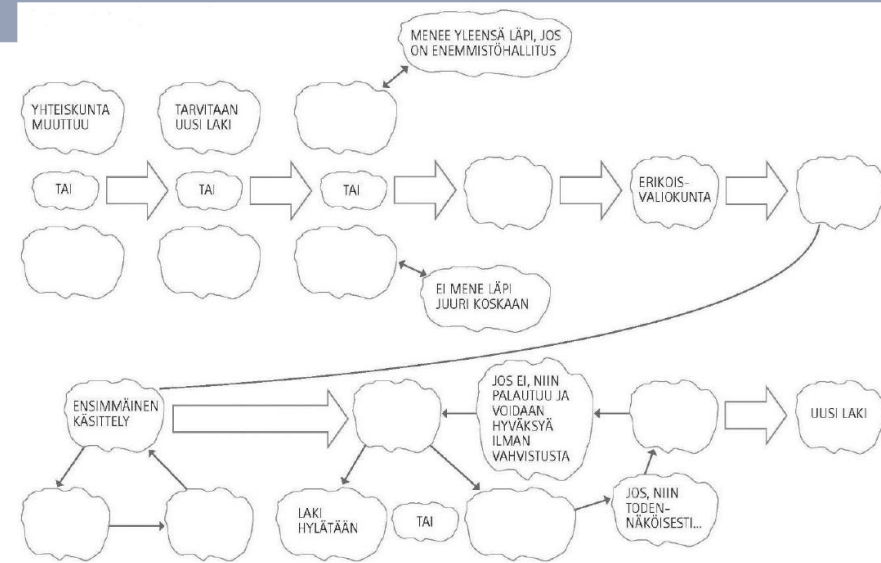
- **Eduskunnan valitsemat toimielimet**
 - Kansainväliset toimielimet | Eduskunta
 - Muut toimielimet | Eduskunta
- **Verkostot, omat sidosryhmät jne.**
- **EDUSKUNNAN OIKEUSASIAMIES**
 - **Kannella voi virkamiehistä!**

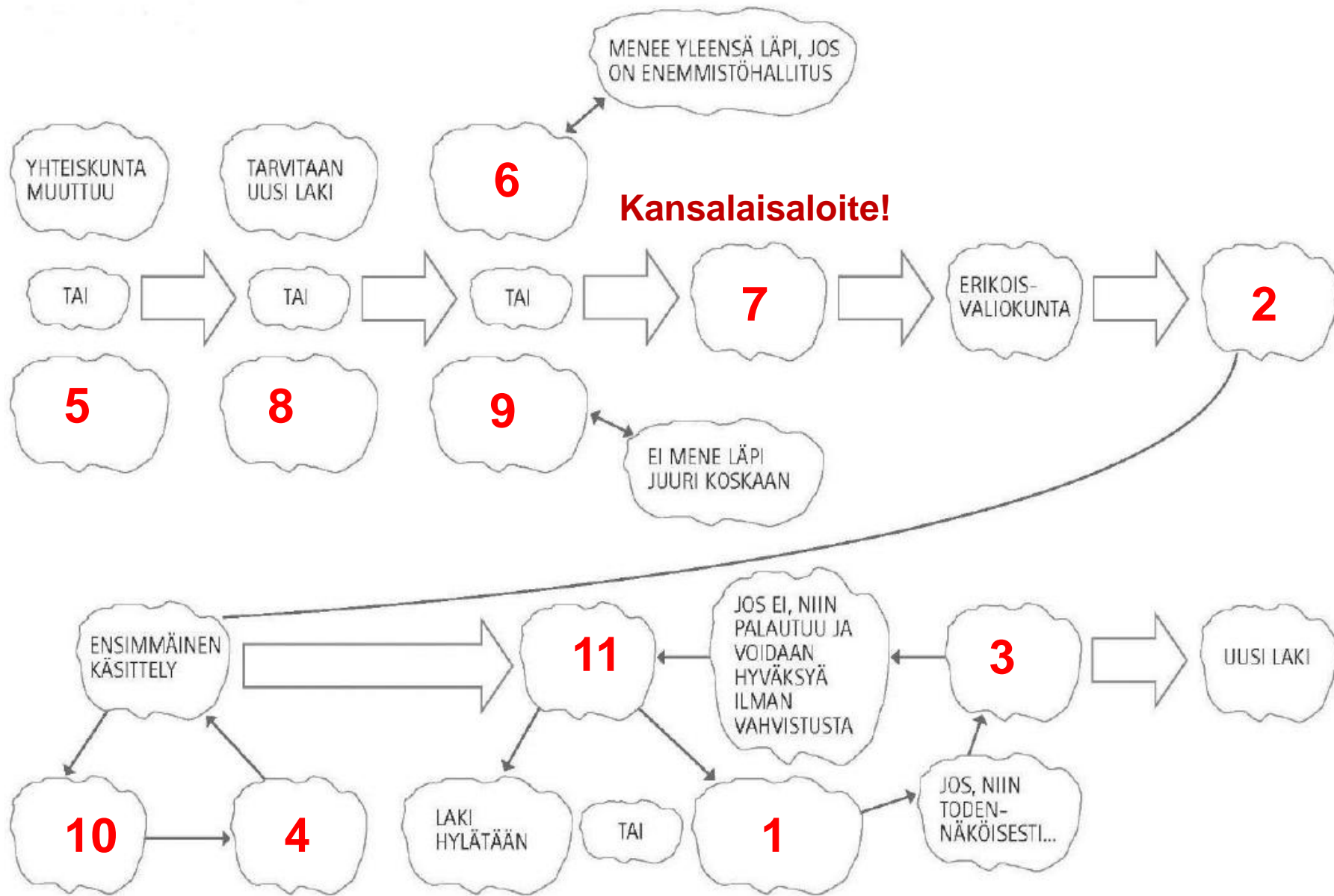

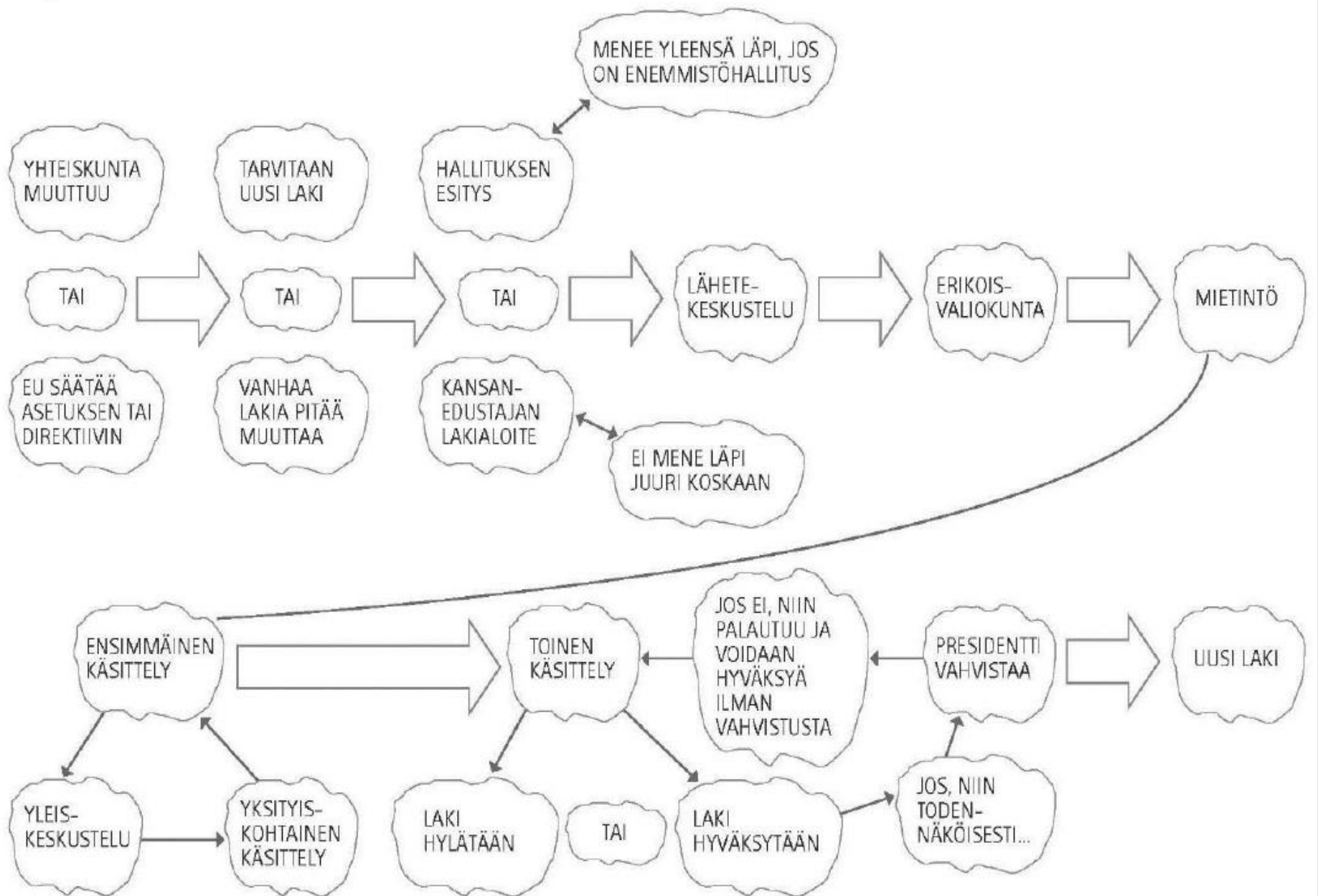
Lakien säätäminen:

Sijoita käsitekarttaan seuraavat asiat:

1. LAKI HYVÄKSYTÄÄN
2. MIETINTÖ
3. PRESIDENTTI VAHVISTAA
4. YKSITYISKOHTAINEN KÄSITTELY
5. EU SÄÄTÄÄ ASETUKSEN TAI DIREKTIIVIN
6. HALLITUKSEN ESITYS
7. LÄHETEKESKUSTELU
8. VANHAA LAKIA PITÄÄ MUUTTA
9. KANSANEDUSTAJAN LAKIALOITE
10. YLEISKESKUSTELU
11. TOINEN KÄSITTELY

Tehtävä 3. LAIN JA PERUSTUSLAIN SÄÄTÄMINEN

EU

Hallituksen
esitys

Kansanedustajan
aloite

Eduskunta
-lähete keskustelu

v. 2011 lähtien 50 000
äänioikeutettua

Huom! Sivu 149

Valiokunnan mietintö (15 KPL)

I käsittely
- lain sisältö

Suuri valiokunta
- muutokset

laki

II käsittely
- hyväksytään/hylätään
- yksinkertainen enemmistö

1. Lepäämään

Uudet eduskuntavaalit

Lain hyväksyminen, **2/3**

Perus-
tustuslaki

2. Kiireelliseksi julistaminen
- **5/6** enemmistö

Lain hyväksyminen, **2/3**

Lain synty

Lain säätämisen päävaiheet

hallituksen **lakiesitys**, kansanedustajan lakialoite, kansalaisaloite

eduskunnan **lähetekeskustelu**

lakiesitys **valiokunnassa**, joka antaa siitä mietinnön

ensimmäinen käsittely, lain **yksityiskohdat päätetään**
(täysistunto)

toinen käsittely, laki **hyväksytään tai hylätään** (täysistunto)

presidentti vahvistaa lain tai se palaa uudelleen eduskuntaan

Eduskunnan työviikko

	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai
8.00	V a p a t a	Valiokuntia	Valiokuntia	Valiokuntia	Valiokuntia
9.00		↓	↓	↓	↓
10.00		↓	↓	↓	↓
11.00		↓	↓	↓	↓
12.00		↓	↓	↓	↓
13.00		↓	↓	↓	Täysistunto
14.00		Täysistunto	Täysistunto	↓	Suuri valiokunta
15.00		↓	↓	↓	↓
16.00	↓	↓	Kyselytunti 16.30	↓	
17.00	↓	↓		↓	
18.00	↓	↓		↓	

Nuorten eduskunta

Kymen kansanedustajat

Kansanedustajien palkkiot